

Zondag 5 mei 1918 – enige editie

De grote slag in Frankrijk.

Londen, 4 mei. Officieel avondbericht: De Britse en Franse artillerie heeft vanochtend het bombardement van de vijand ten zuiden en zuidwesten van Ieper krachtig beantwoord. Er kwamen geen aanvallen. De infanteriestrijd heeft zich vandaag tot plaatselijke gevechten op verschillende punten beperkt.

Een plaatselijke aanval, vanochtend vroeg door de vijand ten zuiden van Loker onder dekking van zwaar geschutvuur beproefd, liep volslagen mis. In operaties, eveneens in de vroege in de sector van Loker gedaan, maakten de Fransen troepen vorderingen en maakten ze meer dan 50 gevangenen.

De Britse troepen, die op de rechtervleugel der geallieerden aan de gang zijn, vorderden eveneens in de buurt van Meteren.

Van het overige front niets bijzonders te melden.

Berlijn, 4 mei. Officieel avondbericht: Tegenaanvallen van de Fransen tegen de Kemmel en Bailleul zijn onder zware verliezen mislukt.

Havre, 4 mei. Officieel weekbericht van 27 april tot 3 mei: gedurende de afgelopen week heeft de vijand verscheidene malen getracht zich van onze voorposten meester te maken tussen het Blankaartmeer en Sint-Juliaan. De 20^e april namelijk heeft hij een aanval ondernomen op onze vooruitgeschoven stellingen van ten zuiden van het bos van Houthulst af tot het Bois des Cuisiniers. Deze onderneming werd evenals de voorgaande volkomen tot mislukking gebracht door ons vuur of door onze tegenaanvallen. Tijdens deze krijgsverrichtingen zijn verscheidene gevangenen in onze handen gebleven.

In de streek van Nieuwpoort heeft de vijand zijn overvallen vermeerderd. Ze werden alle hetzij door het vuur, hetzij door gevechten van man tegen man, afgeslagen. De geschutstrijd werd heviger, hoofdzakelijk in de richting van Nieuwpoort, alsmede tussen het Blankaartmeer en de spoorlijn van Ieper naar Langemark. Verder vallen te vermelden verscheidene vrij hevige granaatgevechten in de richting van Diksmuide.

De 25^e april hebben onze vliegers een tweede vijandelijk vliegtuig tot dalen gebracht. De 3^e mei hebben de adjudanten Kervyn en de Meulemeester een Duits toestel neergeschoten, dat bij Pervijze te pletter gevallen is.

Parijs, 4 mei. De militaire medewerkers der bladen verwachten algemene hervatting van de strijd in Vlaanderen daar de vijand materieel noch moreel zijn tegenslag van de 29^e april kan aanvaarden. Rechtstreekse inlichtingen en waarnemingen wijzen op de voorbereiding van nieuwe stormaanvallen. De Frans-Britse troepen zijn gereed om ze te ontvangen.

In de lucht.

Londen, 4 mei. Officieel: Gisteren hebben onze vliegtuigen opperbest gewerkt: boven alle gebieden van belang werden verkenningen uitgevoerd en een boel foto's genomen. Het scherpe zicht bevorderde de samenwerking van vliegtuigen met kanonnen. Met de meeste kracht werd bombardeerwerk verricht. Bommen tot een gewicht van meer dan 20 ton bij elkaar werden op de stations van Chaulnes, Doornik en La Bassée geworpen, alsmede op Estaires, Menen, Komen en Middelkerke.

Heel de dag werd verbitterd gevochten: 28 Duitse toestellen zijn geveld en vijf andere stuurloos neergejaagd. Bovendien heeft ons

afweergeschut twee of drie vijandelijke toestellen binnen onze linies neergeschoten. Elf van onze toestellen zijn zoek.

Toen de avond was gevallen, kwam een dikke nevel boven de meeste frontstukken opzetten. Nochtans hebben we meer dan 2 ton bommen op de spoorwegknooppunt bij Chaulnes en Juneville veel geworpen. In weerwil van het zeer slechte weer zijn alle toestellen teruggekeerd.

De Belgisch Duitse overeenkomst.

Havre, 4 mei. Hier volgt de tekst van de overeenkomst, welke tussen de Belgische en de Duitse regering nopens de wederzijdse invrijheidstelling van burgergevangenen is gesloten:

Art. 1. In vrijheid worden gesteld:

- A. Vrouwen en meisjes;
- B. De mannen, die de leeftijd van 17 jaar nog niet bereikt hebben of de leeftijd van 45 jaar hebben overschreden;
- C. De mannen, boven de 17 en beneden de 45 jaar, die ongeschikt zijn voor de militaire dienst;
- D. De geestelijken, waaronder zendelingen en geneeskundigen zonder onderscheid van leeftijd zijn inbegrepen.

Daarbuiten vallen personen, die thans gerechtelijk worden vervolgd of voor misdaden en vergrijpen veroordeeld zijn.

Art. 2. De Duitse regering behoudt zich het recht voor om personen van de overeenkomst uit te sluiten, indien motieven met betrekking tot de veiligheid van de staat of redenen van militaire aard zich daartegen verzetten:

- A. 50 personen hoogstens, die op het ogenblik van de internering binnen de grenzen van het gebied van het (Duitse) gouvernement in België vertoefden;
- B. De burgergevangenen, die op het ogenblik van hun internering binnen de grenzen van het etappegebied of de gevechtszone gevestigd waren.

De Belgische regering van haar kant behoudt zich het recht voor om personen van de overeenkomst uit te sluiten, indien motieven met betrekking tot de veiligheid van de staat of redenen van militaire aard zich daartegen verzetten: hoogstens een vijfde gedeelte van het aantal burgergevangenen, die op het ogenblik in Europa geïnterneerd en die krachtens art. 1 in vrijheid zouden moeten worden gesteld. Ingeval de Duitse regering minder dan de 50 hierboven aangeduide personen mocht vasthouden, zal de Belgische regering het aantal burgergevangenen, die zij kan vasthouden, naar verhouding verminderen. De beide regeringen zullen elkaar zo spoedig mogelijk in kennis stellen van de lijst van personen, die van de overeenkomst worden uitgesloten.

Art. 3. De burgerlijke gevangenen, die bevrijd moeten worden, zullen onverwijld naar hun haardsteden worden teruggezonden. Indien redenen nopens de staatsveiligheid of van militaire aard zich tegen de terugkeer van een Belgisch burger naar zijn haardstede verzet, zal de terugzending niet kunnen geschieden. In dit geval en op verlangen van de gevangene zal deze naar de Zwitserse grens worden gestuurd. Wat de andere op vrije voeten gestelde Belgen aangaat, het zal hen vrij staan, het verlangen kenbaar te maken om naar België terug te keren of naar de grens van Zwitserland te worden gedirigeerd. De terugkeer naar de haardsteden of de zending naar de Zwitserse grens van de Belgen, die geïnterneerd zijn in de laatste weken voor de ondertekening van de overeenkomst, zal verdragd worden voor de

duur van ten hoogste vier weken te rekenen van de ondertekening van de overeenkomst af.

Art. 4. Burgerlijke Duitse gevangenen, in Oost Afrika in de macht van de Belgische troepen gevallen en degenen, die in hun macht zouden kunnen vallen en krachtens art. 1 niet naar hun vaderland moeten worden teruggezonden, zullen op verlangen zo snel mogelijk naar Europa worden gezonden en in een onzijdig land geïnterneerd wegens de verzwakking van hun gezondheid ten gevolge van hun verblijf in het tropische gebied.

Art. 5. Wat de Duitse gevangenen betreft, in de macht der Belgische regering gevallen en die naar hun haardsteden teruggezonden of in een onzijdig land geïnterneerd zijn, maar zich op het gebied van een rijk bevinden, dat met België verbonden is verbindt de Belgische regering zich al haar best te doen om zo snel mogelijk hun terugkeer hetzij in het vaderland hetzij in een onzijdig land te verkrijgen.

Tot aan de aankomst van deze Duitse burgergevangenen in neutraal gebied is de Duitse regering gemachtigd om de invrijheidstelling naar Zwitserland van hoogstens 80 Belgische burgers te doen onderbreken.

Art. 6. De Belgische regering zal zo spoedig mogelijk de Duitse regering de lijst doen toekomen van de Duitse burgers, die in Oost Afrika in haar handen zijn gevallen. Gedurende de internering en tijdens het transport in Afrika zijn de gevangenen met alle achting te behandelen welke men aan Europeanen in deze gebieden verschuldigd is. Na hun aankomst in Europa moeten zij alle steun ontvangen, welke ze nodig hebben.

Art. 7. De naar hun vaderland teruggekeerde personen mogen niet voor de militaire dienst, noch aan het front, het etappegebied of in

het binnenland van het door de vijand bezette gebied worden tewerkgesteld, evenmin in de gebieden of bezittingen van een staat, die met hun land van oorsprong verbonden is. Het vraagstuk nopens de behandeling van Belgische burgers in Frankrijk blijft op het ogenblik voorbehouden.

Nederland en de oorlog.

Nederland en Duitsland – mededeling van minister Loudon.

Aangezien de tweede kamer eerst aanstaande dinsdag bijeenkomt, en de minister van buitenlandse zaken dus geen gelegenheid had voor die tijd een mondelinge mededeling aan de kamer te doen omtrent de moeilijkheden met Duitsland, heeft de minister hieromtrent gisteravond laat de volgende schriftelijke mededeling aan de tweede kamer doen toekomen, welke tevens aan de eerste kamer is toegezonden:

De spanning, die een tijdlang bestaan heeft in de verhouding tussen Nederland en Duitsland, is geweken. De Duitse regering verlangde maatregelen, welke slechts ten dele voor inwilliging vatbaar waren. Die maatregelen waren de volgende:

1°. De hervatting van de sedert 15 november 1917 gestaakte doorvoer van Duitsland naar België langs de Nederlandse spoorwegen van zand, grint en steenslag, zonder handhaving door de Nederlandse regering van de harerzijds gestelde voorwaarde, dat vooraf door een commissie van deskundigen een onderzoek in België zou worden ingesteld naar het gebruik, dat van het vroeger doorgevoerde materiaal was gemaakt.

Tegen zodanige doorvoer in onbepaalde hoeveelheden zonder controle verzette de Nederlandse regering zich aanstonds, aangezien zulks strijdig zou zijn met haar welbekende opvatting van de

neutraliteitsplichten. De Duitse regering gaf daarop zelf een maximumcijfer voor de toegestane hoeveelheden aan, namelijk 600.000 ton per jaar. Daarmee verviel voor de Nederlandse regering het principiële bezwaar, dat zij geopperd had.

Immers het genoemde cijfer bleef beneden het maximum, dat ze in haar, aan de Staten-Generaal bekende, briefwisseling met de beide betrokken regeringen had vastgesteld, als volgens haar benodigd voor gewoon onderhoud en herstel van de Belgische wegen. Ze kon daarom ook zonder overwegend bezwaar laten vervallen de door haar in laatste instantie gestelde voorwaarde, dat een commissie van controle in België moest worden toegelaten, eer de doorvoer hervat kon worden, een voorwaarde, welke de Duitse regering thans onaanneembaar had verklaard.

De Nederlandse regering heeft deze schikking te gemakkelijker kunnen aanvaarden, omdat op haar verzoek de Duitse regering zich bereid heeft verklaard, het niet-gebruik voor militaire werken van de door te voeren materialen in de te wisselen nota's vast te leggen.

2°. Onbelemmerde uitvoer uit Nederland naar België tot een maximum van 250.000 ton per maand. Tengevolge van het sinds korte tijd hier te lande bestaande vervoersverbod was namelijk de overigens vrije uitvoer van zand en grind zeer bemoeilijkt.

Tegen inwilliging van dit verlangen betreffende een product van de Nederlandse bodem, dat aan geen uitvoerverbod onderworpen is, had de Nederlandse regering evenmin op enige principiële grond aanleiding zich te verzetten.

3°. Herstel van het bij de aanvang van de oorlog door de Duitse regering zelf gestaakte goederenverkeer per spoorweg tussen België en Duitsland over Roermond.

Tegen dat herstel kon van Nederlandse zijde geen bezwaar gemaakt worden, omdat Nederland krachtens het verdrag met Duitsland van 13 november 1874 verplicht is, het bedoelde spoorwegverkeer mogelijk te maken. De Duitse regering verlangde vrije doorvoer ook langs die spoorweg van alle goederen, op drie uitzonderingen na, te weten: vliegtuigen, wapens en munitie. Van troepenvervoer was geen sprake.

De Nederlandse regering mocht echter op grond van het volkenrechtelijk beginsel, uitdrukkelijk neergelegd in artikel twee van haar neutraliteitsproclamatie, geen doorvoer van legerproviand toelaten. Ze gaf derhalve aan de Duitse regering te kennen, dat die vierde uitzondering een besliste vereiste was voor de toelaatbaarheid van de verlangde doorvoer.

De Duitse regering heeft thans verklaard, met de aldus gestelde beperkingen van de doorvoer akkoord te gaan. Ook heeft zij te kennen gegeven, zich te verenigen met de door de Nederlandse regering gewenste omschrijving van het begrip: wapens, als omvattende alle voorwerpen van bewapening en uitrusting.

4°. Vereenvoudiging en bespoediging van de maatregelen, door de Nederlandse regering genomen tot wering van de frauduleuze uitvoer aan boord van de door- en uitvarende schepen, en die naar het oordeel van de Duitse regering de vrije vaart, door het Rijnvaartverdrag gewaarborgd, aanmerkelijk belemmert. De Nederlandse regering, zelf van die wenselijkheid overtuigd, heeft op zich genomen, het uiterste te doen om de gewraakte belemmeringen uit de weg te ruimen, o.a. door verzegeling bij het inladen in Duitsland onder toezicht van een Nederlands ambtenaar, door bewaking aan boord en door snelle uitklaring. Dit alles zonder in het minst afstand te doen van haar contractueel recht van controle. Ze is

in die zaak nog in nadere gedachtewisseling met de regering te Berlijn.

Ten slotte is de Duitse regering op aandringen van onze kant teruggekomen van haar aanvankelijke bezwaren tegen de voorschriften door de Nederlandse regering aan haar consulaire ambtenaren in België verstrekt, krachtens welke voor uit dat land in- of door te voeren goederen de verklaring, dat deze geen militaire voorraden zijn, oorlogsbuit of gerekwireerde goederen, niet mag worden afgegeven ten aanzien van goederen, die zijn onderworpen aan een regime, gelijk staande met rekwisitie.

De Duitse regering erkende namelijk, dat deze voorschriften tot geen klachten aanleiding gaven.

De militaire verloven zullen in het begin van deze week worden verleend. Ook zal aan de troepen de gebruikelijke bewegingsvrijheid weer worden toegestaan.

Naar de Frankfurter Zeitung uit Brussel verneemt, zal de holdingmaatschappij Société générale belge d'entreprises électriques de nettowinst van 750.000 F aanwenden voor afschrijvingen. Sinds 1914 heeft de maatschappij geen dividend uitgekeerd.

De Compagnie Commerciale Belge (voorheen De Bary & C°), te Antwerpen, keert over het afgelopen boekjaar een dividend uit van 6% op de preferente en 7% op de gewone aandelen en zal op de genotsaandelen 6 F per stuk uitkeren.

Men meldt ons uit Oostburg:

Gisteravond om 9 uur is er een zeer hevig roffelvuur gehoord uit de richting van Ieper. Het schieten duurde lang; tegen 11 uur

verminderde het enigszins. Om half acht vlogen hier vliegers boven de Belgische kust, die hevig werden beschoten.